

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maantielain ja ratalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maantielakia muutettavaksi siten, että hallinnollisia menettelyjä yksinkertaistettaisiin ja lain säännöksiä yhdenmukaistettaisiin vuoden 2008 alusta voimaan tulleen ratalain kanssa. Näkemäalueita koskevien ohjeiden antamista koskeva säännös muutettaisiin asetuksenantovaltuudeksi.

Ratalakiin lisättäisiin näkemäalueiden teknistä ohjeistusta koskeva asetuksenantoval-

tuus ja rautatien ylittämistä koskevia säännöksiä tarkistettaisiin.

Molempiin lakeihin tehtäisiin lisäksi aluehallintouudistuksesta ja liikennehallinnon viirastouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Maantielaki

Vuoden 2006 alusta voimaan tullessa maantielaissa (503/2005) säädetään valtion ylläpitämistä maanteistä ja niiden pidosta. Maantielailla kumottiin yleisistä teistä annettu laki (243/1954) katkaisematta kuitenkaan tielainsäädännön peruseriaatteiden jatkuvuutta. Maantielain voimassaoloaikana on tullut esiin joitakin sellaisia seikkoja, jotka vaatisivat lakiin muutoksia ja lisäyksiä.

Teiden hallinnollisia muutoksia kuten maantien lakkauttamista tai yksityisen tien muuttamista maantiekiksi tarkoittavat tiesuunnitelmat hyväksyy liikenne- ja viestintäministeriö. Kun ministeriön tehtävänä on hallinnon yleinen yhteiskunnallinen ohjaus, olisi tarkoituksenmukaista, että ministeriö hyväksyisi vain sellaiset tiesuunnitelmat, joiden ratkaisuun voivat vaikuttaa muutkin kuin liikenteelliset ja tienpidolliset arvioinnit. Tällaisia suunnitelmia olisivat maanteiden lakkauttamista koskevat tiesuunnitelmat, joiden määrää tulee lähivuosina lisääntymään. Muut tiesuunnitelmat hyväksyisi ehdotuksen mukaan Liikennevirasto.

Voimassa olevan lain mukaan liikenne- ja viestintäministeriö antaa ohjeet maanteiden näkemäalueista. Ohjeiden antamiseen ei välttämättä tarvita laissa olevaa valtuutta, eikä ministeriön ohjeita ole maantielain nojalla annettu. Soveltuvien osin on noudatettu vuodelta 2002 olevaa liikenne- ja viestintäministeriön ohjetta yleisten teiden näkemäalueista. Nykyisen ohjeen mukaisesti uudetkin ohjeet koskisivat maantien kaarrekohtien lisäksi eri teiden liittyvien sekä maantien ja radan tasoristeyksiä ja niiden näkemiä. Rautatieliikenteeseen liittyviä asioita hoitavat tulevaisuudessa Liikennevirasto radanpitäjänä ja Liikenteen turvallisuusvirasto turvallisuusasioita koordinoivana viranomaisina. Hallinnon alan

useiden viranomaisten näkökantoja joudutaan yhteensovittamaan näkemäalueiden määrittämisessä, joten asia on selkeimmin hoitettavissa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

1.2 Ratalaki

Vuoden 2008 alussa voimaan tullessa ratalaissa ei ole mainintaa näkemäalueohjeesta. Liikenne- ja viestintäministeriölle ehdotetaan annettavaksi asetuksenantovaltuus näkemäalueiden teknisessä määrittelyssä. Rautatien ylittäminen maastoajoneuvoilla sallittaisiin radanpitäjän luvalla rautatien ja metsätien tasoristeyksessä sekä rajavartioston, tullin ja poliisin valvontatehtävissä.

1.3 Organisaatiomuutokset

Maantielaissa ja ratalaissa säädetään Tiehallinnolle, Ratahallintokeskukselle, Rautatievirastolle, lääninhallituksille ja alueellisille ympäristökeskuksille runsaasti toimivaltaa ja tehtäviä. Tiehallinnon tehtävistä ja toimivalta osan on katsottava kuuluvan Tiehallinnon keskushallinnolle ja osan tiepiireille. Myös Merenkululaitokselle säädetään maantielautojen ohjausta, kuljettajan pätevyyttä ja katsastusta koskevaa toimivaltaa.

Liikennehallinnon virastouudistuksen toteutuessa Merenkululaitos, Ratahallintokeskus ja Tiehallinto on tarkoitus lakkauttaa. Valtion liikenneväylistä huolehtisi perustettava Liikennevirasto. Aluehallinnon uudistuksessa tiepiirit, alueelliset ympäristökeskukset ja osa lääninhallitusten tehtävistä on tarkoitus liittää osaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia. Merenkululaitos on tarkoitus jakaa tuotantoyhtiöksi sekä osaksi Liikennevirastoa ja osaksi Liikenteen turvallisuusvirastoa. Liikenteen turvallisuusvirastoon siirtyisivät myös nykyinen Ajoneuvo-

hallintokeskus, Rautatievirasto ja Ilmailuhallinto.

Merenkululaitokselle, Ratahallintokeskukselle, Rautatievirastolle, Tiehallinnon keskushallinnolle, tiepiireille ja alueellisille ympäristökeskuksille säädetty toimivalta ja tehtävät sekä osa lääninhallitusten tehtävistä on siirrettävä joko Liikennevirastolle, Liikenteen turvallisuusvirastolle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Hallinnollisia pakkokeinoja koskeva lääninhallitusten toimivalta siirrettäisiin aluehallintovirastolle.

2 Esityksen vaikutukset

2.1 Yleistä

Suurin osa muutossäännöksistä on aluehallintouudistuksesta ja liikennehallinnon virastouudistuksesta johtuvia viittausmuutoksia. Organisaatiomuutosten vaikutuksia on kuvattu kyseisiä lakeja koskevissa hallituksen esityksissä. Jäljempänä kuvataan ainoastaan maantielakia ja ratalakia koskevista sisällöllisistä muutoksista johtuvia vaikutuksia.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

Esityksen pääsisältönä on hallintomenettelyjen yksinkertaistaminen ja merkittävää yhteiskunnan liikenneinfrastruktuuria koskevien lakien yhdenmukaistaminen. Tällä esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Isoista liikennehankkeista päättää eduskunta.

2.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksessä ehdotettu tiesuunnitelmien hyväksymispäätösvallan siirtäminen liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikennevirastolle koskee lukumääräisesti suhteellisen harvoja tapauksia, jotka eivät sisällöltään eroa muista Tiehallinnon nyt päätettävissä olevista tiesuunnitelmista. Liikenne- ja viestintäministeriöllä säilyisivät maanteiden lakkauttamisia koskevat erilliskäytännöt. Näiden tapausten lukumäärä tulee todennäköisesti lisääntymään. Luvattomien tienvarsimainosten poistamismenettelyjä koskevalla muutosehdotuksella on tarkoitus keventää kuntien hallintomenettelyjä.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Siitä on pyydetty lausunnot maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, maanmittauslaitokselta, Rajavartiolaitokselta, Ratahallintokeskukselta, Rautatievirastolta, Tiehallinnolta, Tullihallitukselta ja Liikkuvalta poliisilta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Maantielaki

4 §. Maantiet ja niiden luokittelu. Säännöksen 3 momentissa oleva Tiehallintoa koskeva viittaus muutettaisiin viittaukseksi Liikennevirastoon.

6 §. Maantielautat. Säännöksen 1 ja 2 momenteissa olevat viittaukset Merenkulkulaitokseen muutettaisiin viittauksiksi Liikenteen turvallisuusvirastoon.

11 §. Tienpitoviranomainen. Säännöksen tehtäisiin aluehallinto- ja virastouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset. Säännöksessä todettaisiin, että tienpitoviranomaisena toimiisi alueella toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Lainkohdassa tarkoitettuja keskuksia olisivat sellaiset, joissa olisi liikenne- ja infrastruktuuriasioita hoitava vastuualue. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimivallasta sekä toimialueista ja niiden laajentamisesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia tulisi olemaan 15, ja näistä yhdeksässä olisi liikenteen ja infrastruktuurin vastuualue.

Säännöksen 2 momentissa olisi maininta Liikenneviraston roolista tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY (*tieturvallisuusdirektiivi*) 2 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena organisaationa. Liikennevirasto vastaisi direktiivin 3 artiklassa tarkoitettua infrastruktuurihankkeiden tieturvallisuusvaikutusten arvioinnista, 5 artiklassa tarkoitettua käytössä olevan tieverkon turvallisuuden luokittelusta ja turvallisuuden hallinnasta, 6 artiklassa tarkoitettua turvallisuustarkastuksista ja 7 artiklassa tarkoitettua tiedonhallinnasta.

Tiehallinnosta annetun lain (568/2000) 2 §:n 5 momentin mukaan Tiehallinto on Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2004/54/EY) (tunneliturvalli-

suusdirektiivi) 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen. Tiehallinnosta annettu laki kumotaan Liikennevirastoa koskevalla lailla. Hallintoviranomaisen nimi muutettaisiin Liikennevirastoksi

Pykälän 3 momentissa olisi asetuksenantovaltuus, jonka mukaisesti edellä 2 momentissa mainitun toimivaltaisen organisaation ja hallintoviranomaisen tehtävistä ja toimivallasta säädettäisiin tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

17 §. Tien suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu. Säännöksen 2 ja 3 momentteihin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset.

27 §. Vuorovaikutus. Säännöksen 4 momenttiin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuva tarkennus.

31 §. Suunnitelmien voimassaoloaika. Pykälässä säädetään tie- ja yleissuunnitelmien voimassaoloajasta. Pykälän 1 momentin mukaan tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on hyväksytty uhalla että yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen vanhentumisesta säädetään pykälän 3 momentissa, jonka mukaan hyväksymispäätös raukeaa, jos tietyötä ei ole aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on hyväksytty. Sekä yleis- että tiesuunnitelman vanhentumisaika lasketaan siten alkavaksi hyväksymispäätöksen tekemisestä. Valitettaessa yleis- tai tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä valitusta käsittelevä tuomioistuin päättää suunnitelman sisällöstä. Vasta suunnitelman saadessa lainvoiman tienpitoviranomaisella on varmuus siitä, millaisena suunnitelman tarkoittamaa hanketta ryhdytään toteuttamaan. Tämän vuoksi ehdotetaan 31 §:n 1 ja 3 momenttia muutettavaksi siten, että yleis- ja tiesuunnitelman vanhentumisaika laskettaisiin alkavaksi suunnitelman hyväksymispäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Säännökset oli-

sivat tällöin yhdenmukaiset ratalain vastaavien säännösten kanssa.

Säännöksen 3 momenttiin tehtäisiin lisäksi virastouudistuksesta johtuva tarkennus, jonka mukaisesti tiesuunnitelman voimassaolon jatkamisesta päätttäisi ensimmäisellä kerralla Liikennevirasto.

41 §. Maantien sulkeminen puomilla. Pykälässä säädetään maantien sulkemisesta puomilla. Pykälän viimeisen virkkeen mukaan puomista maantien ja rautatien tasoristeyksen kohdalla säädetään valtioneuvoston asetuksella. Kun tien ja rautatien tasoristeyksistä säädetään ratalaissa, ehdotetaan 41 §:n viimeinen virke harhaanjohtavana poistettavaksi.

52 §. Tienvarsimainonta ja ilmoittelu. Pykälässä säädetään tienvarsimainonnasta ja ilmoittelusta. Pykälän 1 momentin mukaan tienvarsimainonta on kiellettyä ja tienpitoviranomainen voi myöntää kieltoon poikkeuksia, jos niitä on pidettävä liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta tai muusta sellaisesta syystä tarpeellisina. Pykälän 3 momentin mukaan tienpitoviranomaisen on ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista pyydettävä lausunto alueelliselta ympäristökeskukselta ja kunnalta. Säännös on ehdoton, joten niissäkin tapauksissa, jolloin pykälän 1 momentin edellytykset poikkeuksen myöntämiseksi eivät olisi olemassa, on asiasta hankittava mainitut lausunnot. Menettelymuotoja olisi yksinkertaistettava keskittämällä lausuntojen hankkiminen vain tilanteisiin, joissa luvan myöntämisen edellytykset muuten olisivat käsillä ja tienpitoviranomainen harkitsisi lausunnoilla olevan merkitystä lupa-asian yksityiskohtien ja erityisesti lupaehtojen kannalta. Useimmissa tapauksissa lupa-asia koskee siinä määrin vähäistä mainosta, ettei sen sijoittamista koskevalla ratkaisulla ole ympäristövaikutuksia eikä merkitystä kunnalle.

Tämän vuoksi ehdotetaan 52 §:n 3 momenttia muutettavaksi siten, että tienpitoviranomaisen tulisi ennen mainoksen asettamista koskevan ratkaisun tekemistä pyytää lausunto kunnalta, ellei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta.

53 §. Maantietoimitus. Lainkohdan mukaan tietarkoituksiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan maantietoimituksessa. Lunasta-

misessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, säädetään, ellei maantielaista muuta johdu. Maantielaisissa ja lunastuslaisissa ei ole säännöksiä toimituksessa havaitun virheen korjaamisesta. Tämän vuoksi ehdotetaan 53 §:n 1 momenttiin lisättäväksi viittaussäännös, joka mahdollistaisi toimituksen lopettamisen jälkeen havaitun virheen korjaamista tai oikeusmista koskevien kiinteistömuodostamislain 22 luvun säännösten soveltamisen maantietoimitukseen. Säännös olisi tällöin yhdenmukainen yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 51 §:n 1 momentin ja ratalakiin ehdotetun 43 §:n 1 momentin kanssa.

59 §. Oikeuksien raukeaminen. Pykälän 1 momentin mukaan tie- ja liitännäisalueeseen kohdistuvat kiinnitykset ja muut erityiset oikeudet raukeavat, kun tiealue siirtyy tienpitäjän omistukseen tai kun tienpitäjä saa tie- tai liitännäisalueeseen tieoikeuden. Tieoikeus on luonteeltaan käyttöoikeus, joten kiinteistö, johon tieoikeus kohdistuu, pysyy omistajallaan. Tieoikeuden käsittävä osa kiinteistöstä kuuluu siihen edelleen, joten kiinnitys ei siltä osin voi raueta sen kohdistuessa koko kiinteistöön. Tieoikeusalueen muodostama käyttöoikeusyksikkö ei ole sellainen kirjaamisen yksikkö, jota koskevana kiinnitys voitaisiin merkitä kyseisen kiinteistön osalta rauenneeksi. Koska tieoikeuden pysyvyys ja käyttötarkoitus on lain 58 §:n 3 momentin mukaan turvattu, ehdotetaan 59 §:n 1 momenttia muutettavaksi selkeyden vuoksi siten, että tiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset ja muut erityiset oikeudet raukeaisivat vain silloin kun tiealue siirtyy tienpitäjän omistukseen.

99 §. Päätöksenteko. Pykälän mukaan liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy tiesuunnitelmat, jotka koskevat yksityisen tien tai kadun muuttamista maantiekseksi taikka maantien lakkauttamista. Muut tiesuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy Tiehallinto. Kadun muuttaminen maantiekseksi on hallinnollisesti ratkaistu sitovalla tavalla asemakaavassa, joten vain hallinnollisessa muutoksessa tarkoitettujen tiesuunnitelman hyväksyminen on asemakaavan toteuttamista vaille erityisempää harkintavaltaa. Perusteltua aihetta ei ole myöskään sille, että yksityisen tien muuttaminen maantiekseksi ja uuden maan-

tien rakentaminen yksityisen tien viereen vaatisi erilaisen tiesuunnitelman hallinnollisen käsittelyn. Yksityisen tien tai kadun muuttaminen maantiekseksi on normaalia tieolojen kehittämistä eikä menettelyihin sisälly sellaisia erityispiirteitä, jotka edellyttäisivät muista tiesuunnitelmista poiketen ratkaisuvallan pysyttämistä liikenne- ja viestintäministeriöllä. Tämän vuoksi ehdotetaan 99 §:ää muutettavaksi siten, että liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyisi vain sellaiset tiesuunnitelmat, jotka koskevat maantien lakkauttamista erillisenä tien rakentamisesta riippumattomana toimenpiteenä. Tällaiset maantien lakkauttamiset voivat sisältää liikenteellisten tekijöiden lisäksi sellaisia alueja yhteiskuntapoliittisia arviointoja, jotka vaativat asian ratkaisemista ministeriötasolla. Muut tiesuunnitelmat mukaan lukien myös yksityisen tien ja kadun muuttamista maantiekseksi tarkoittavat tiesuunnitelmat hyväksyisi Liikennevirasto. Ehdotus vastaisi aluehallinnon uudistamisen suuntaviivoja arvioitaessa ministeriöistä siirrettäviä toimeenpanotehtäviä. Maantien lakkaamisesta kadunpito päätöksen yhteydessä säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 86 a §:ssä.

101 §. Hallinnolliset pakkotoimet. Säännökseen tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset muuttamalla lääninhallitusta koskeva viittaus viittaukseksi aluehallintovirastoon.

104 §. Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille. Säännökseen tehtäisiin liikennehallinnon virastouudistuksesta ja aluehallintouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset.

105 §. Muutoksenhaku. Säännökseen tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuva viittausmuutos.

107 §. Päätösten välitön täytäntöönpano. Pykälän 1 momentin mukaan yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta. Maantiehankkeiden ohjelmoinnin ja toteuttamisaikataulujen kannalta olisi joissakin tapauksissa perusteltua tarvetta sille, että tiehanke voitaisiin käynnistää valituksesta huolimatta silloinkin, kun kysymyksessä on tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös 31 §:n 3 momentin mukaisesti. Valitusta kä-

sittelevä tuomioistuin voisi tällöin kuten muissakin 107 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa keskeyttää toimenpiteen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös olisi välittömästi täytäntöön pantavissa. Säännös olisi tällöin yhdenmukainen ratalain vastaavan säännöksen kanssa.

109 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset. Säännöksen nykyisen 2 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriö antaa ohjeet maanteiden näkemäalueista. Ohjeiden antamiseen ei välttämättä tarvita laissa olevaa valtuutta, eikä ohjeita toisaalta ole maantielain nojalla annettu. Ohjeet koskisivat teiden liittymien lisäksi maantien ja radan tasoristeyskiä ja niiden näkemiä. Rautatieliikenteeseen liittyviä asioita hoitavat virastouudistuksen toteuduttua Liikennevirasto radanpitäjän ja Liikenteen turvallisuusvirasto turvallisuusasioita koordinoivana viranomaisena. Näkemäalueiden määrittelyssä sovitetaan yhteen hallinnonalan useiden viranomaisten näkemyksiä, joten asia on selkeimmin hoidettavissa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Sen vuoksi säännöksen 2 momentissa oleva ohjeidenantovaltuus muutettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksenantovaltuudeksi.

Säännöksen 3 momenttiin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittausmuutos, jolla Tiehallintoa koskevat viittaukset muutettaisiin viittauksiksi Liikennevirastoon ja Liikenteen turvallisuusvirastoon.

1.2 Ratalaki

3 §. Määritelmät. Säännöksen 9 ja 10 kohtiin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset muuttamalla Ratahallintokeskusta koskeva viittaus viittaukseksi Liikennevirastoon.

7 §. Liikennevirasto, radanpitäjä ja radanpidon kustannukset. Säännöksen otsikkoon ja 1 momenttiin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset.

8 §. Yleistä rautatien suunnittelusta. Säännöksen 2 momenttiin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuva viittausmuutos muuttamalla alueellista ympäristökeskusta koske-

va viittaus viittaukseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen.

10 §. Rautatiealueen suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu. Säännöksen 3 ja 4 momentteihin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset muuttamalla alueellista ympäristökeskusta koskevat viittausmuutokset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen.

17 §. Tasoristeyksen perustaminen ja rautatien ylittäminen. Oikeus pysyvään tasoristeykseen on vahvistettava maanmittaustoimituksessa. Maanmittaustoimituksina tulevat kyseeseen kaikki sellaiset toimitukset, joissa perustetaan uusia tieoikeuksia. Konkreettinen tasoristeyksen rakentamistyö vaatisi aina radanpitäjän luvan, jonka tienpitäjä tai kiinteistön omistaja hakee. Pääsääntöisesti radanpitäjän aloitteesta tehtävät tasoristeyksiä koskevat järjestelyt toteutettaisiin ratasuunnitelman nojalla. Tienpitäjän tai maanomistajien aloitteesta tehtävät tasoristeyksimuutokset edellyttävät aina radanpitäjän myöntämää lupaa.

Pykälän 1 momentin uusittavaksi ehdotulla säännöksellä laajennettaisiin runkoverkolla olevan tasoristeyksen siirtämismahdollisuuksia. Ehdotetun säännöksen mukaan runkoverkolla voitaisiin siirtää jotakin olemassa olevaa tasoristeystä toiseen, liikenneturvallisuuden tai kulkemisen kannalta tarkoituksenmukaisempaan paikkaan. Siirtämiselle tulee olla erityisiä perusteita, kuten merkittävät kustannussäästöt, liikenneturvallisuuden huomattava parantuminen alkupe räiseen tilanteeseen verrattuna tai rautatien molemminpuolinen liikenteellinen tarve.

Pykälän 6 momentista poistettaisiin viittaus moottorikelkkareitteihin, koska maastoliikennelain mukaan kiskot eivät ole maastoa eikä reittiä voi perustaa niiden yli. Lupa ylittää rautatie varataan muulta moottorikäyttöiseltä ajoneuvoliikenteeltä suljetuilla metsäteillä oleviin tasoristeyksiin maastoliikennelain (1710/1995) 24 §:n 1 momentin mukaisesti. Lupaa ei saa kuitenkaan myöntää maastoliikennelaissa tarkoitettua moottorikelkkareittiä varten. Lupa on määräaikainen ja siihen voidaan liittää ehtoja, joilla varmistetaan rautatien turvallinen ylittäminen ja toisaalta pyritään estämään radan rakenteiden vahingoittuminen. Tämä lupa ei luonnollisestikaan

korvaa kiinteistönomistajan suostumusta tai muita tarvittavia lupia.

Pykälän 7 momentissa mainituille viranomaisille voitaisiin valvontatehtävien hoitamiseksi myöntää lupa ylittää rautatie muillakin maastoajoneuvoilla kuin moottorikelkalla eli ympärivuotisesti ja muuallakin kuin 6 momentissa mainituilla rataosuuksilla sijaitsevista tasoristeyksissä. Tieliikennelaissa mahdollistetaan ylitykset rajatuissa tilanteissa lähinnä hälytysajossa oleville ajoneuvoille, mutta ei valvontatehtävissä tapahtuville tasoristeyksilytyksille. Myös tässä momentissa tarkoitettu lupa olisi määräaikainen ja siihen voitaisiin liittää radanpitoon ja liikenteen turvallisuuteen liittyviä, radanpitäjän tarpeelliseksi katsomia lupaehtoja.

22 §. Vuorovaikutus. Säännöksen 4 momenttiin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuva viittausmuutos.

26 §. Suunnitelmien voimassaoloaika. Säännöksen 1 momenttiin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittausmuutos.

27 §. Seuranta. Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittausmuutos.

28 §. Suunnitelmien hyväksyminen. Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta ja aluehallintouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset. Vastaavalla tavalla kuin maantielain 99 §:ään ehdotetun muutoksen osalta ehdotetaan, että liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyisi vain sellaiset ratasuunnitelmat, jotka koskevat rautatien lakkauttamista erillisenä rautatien rakentamisesta riippumattomana toimenpiteenä.

30 §. Rataosuuden rajoitettu kunnossapito. Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittausmuutos.

31 §. Liikenteen tilapäinen kieltäminen. Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittausmuutos.

32 §. Tilapäinen kulkutie. Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittausmuutos.

33 §. Kiireellinen ratatyö. Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset.

34 §. Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien tekeminen, muuttaminen ja hoito. Säännöksen 1 ja 3 momentteihin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittausmuutokset.

35 §. *Ratatoiden vaikutus tasoristeyksiin.* Säännöksen 2 momenttiin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittaamuutokset.

43 §. *Ratatoimitus.* Lainkohdan mukaan radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan ratatoimituksessa. Lunastamisessa noudatetaan, mitä lunastuslaissa säädetään, ellei ratalaista muuta johdu. Ratalaista, kuten maantielaista ja lunastuslaistakin, puuttuvat säännökset toimituksessa havaitun virheen korjaamisesta. Tämän vuoksi ehdotetaan 43 §:n 1 momenttiin lisättäväksi viittaussäännös, joka mahdollistaisi toimituksen lopettamisen jälkeen havaitun virheen korjaamista tai oikaisemista koskevien kiinteistönmuodostamislain 22 luvun säännösten soveltamisen ratatoimitukseen. Säännös olisi tällöin yhdenmukainen yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 51 §:n 1 momentin ja ehdotetun maantielain 53 §:n 1 momentin muutoksen kanssa.

47 §. *Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen.* Säännöksen 1 momenttiin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

49 §. *Oikeuksien raukeaminen.* Säännös muutettaisiin vastaamaan maantielain 59 §:n muutettavaksi ehdotettua sanamuotoa. Maantielain 59 §:n perusteluissa tieoikeuden osalta sanottu koskee myös radanpitäjän saamaa käyttöoikeutta.

74 §. *Korvauksettomat luovutukset.* Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittaamuutos. Samalla toisen virkkeen kirjoitusasua lyhennettäisiin.

78 §. *Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa.* Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

79 §. *Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä.* Säännöksen 1 ja 2 momentteihin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittaamuutokset. Lisäksi säännöksen 3 momentissa oleva liikenne- ja viestintäministeriötä koskeva virheellinen viittaus korjattaisiin.

80 §. *Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä.* Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittaamuutokset.

81 §. *Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet.* Säännökseen

tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

82 §. *Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt.* Säännöksen 1 momenttiin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

83 §. *Liitännäisalueen lakkauttaminen.* Säännöksen 1 ja 2 momentteihin tehtäisiin virastouudistuksesta johtuvat viittaamuutokset.

87 §. *Hallinnolliset pakkotoimet.* Säännökseen tehtäisiin aluehallintouudistuksesta ja virastouudistuksesta johtuvat viittaamuutokset.

91 §. *Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille.* Säännöksen 2 momenttiin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

92 §. *Muutoksenhaku.* Säännöksen 2 momenttiin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

94 §. *Päätösten välitön täytäntöönpano.* Säännöksen 2 momenttiin tehtäisiin aluehallintouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

95 §. *Kuuluttaminen.* Säännökseen tehtäisiin virastouudistuksesta johtuva viittaamuutos.

96 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Ratalaissa ei, toisin kuin maantielaisissa, ole mainintaa näkemäalueohjeiden antamisesta, koska ohjeiden antamiseen ei tarvita laissa olevaa valtuutta. Näkemäalueella ei periaatteessa saa pitää rakennuksia, ja radanpitäjällä on oikeus poistaa näkemäalueelta kasvillisuus ja luonnonesteet. Rautatieliikenteeseen liittyviä asioita hoitaisivat suunnitelmiensa mukaan 1 päivästä tammikuuta 2010 alkaen Liikennevirasto radanpitäjänä ja Liikenteen turvallisuusvirasto turvallisuusasioita koordinoivana viranomaisina. Näkemäalueiden määrittelyssä sovitetaan yhteen hallinnonalan useiden viranomaisten näkemyksiä. Siksi näkemäalueiden määrittely tapahtuisi parhaiten liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Samaan asetukseen on tarkoitus sisällyttää määräykset sekä maantien että radan tasoristeyksen näkemäalueista.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Maantielain muuttamisesta annetun lain voimaan tullessa liikenne- ja viestintäministeriössä vireillä olevat kadun tai yksityisen tien muuttamista maantiekseksi koskevat tie-suunnitelmat samoin kuin Tiehallinnossa vireillä olevat tienvarsimainonnan poikkeuslupa-asiat käsiteltäisiin ja ratkaistaisiin lain

voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**maantielain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä kesäkuuta 2005 annetun maantielain (503/2005) 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §, 17 §:n 2 ja 3 momentti, 27 §:n 4 momentti, 31 §:n 1 ja 3 momentti, 41 §, 52 §:n 3 momentti, 53 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 momentti, 99 §, 101 §:n 1 momentti, 104 §:n 2 momentti, 105 §:n 2 momentti, 107 §:n 1 momentti ja 109 §:n 2 ja 3 momentti seuraavasti:

4 §

Maantiet ja niiden luokittelu

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä maantiet ovat valtateitä ja mitkä kantateitä sekä miltä osin ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä. Liikennevirasto määrää, mitkä maantiet ovat seututeitä ja mitkä yhdysteitä.

rilaisissa (674/1994) ja sen nojalla säädetään ja määrätään kauppa-aluksista. Lossin kuljettajalla tulee olla riittävä terveys sekä riittävät tiedot ja taidot lossin kuljettamiseksi ja koneiston hoitamiseksi samoin kuin riittävät tiedot vesiliikenteen säännöistä. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkempia määräyksiä lossin kuljettajan pätevydestä ja tältä vaadittavasta todistuksesta. Liikenteen turvallisuusvirasto määrää lossien katsastuksesta ja tienpitoviranomainen lossin miehityksestä.

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lauta-alus*).

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lautta-alusten osalta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä me-

11 §

Tienpitoviranomainen

Tienpitoviranomaisena toimii toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää jokin muu valtion viranomainen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tienpitoviranomaiseksi, jos sitä tienpidon kannalta on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Liikennevirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan

parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY (*tieturvallisuusdirektiivi*) 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio ja Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2004/54/EY) 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

Liikenneviraston tehtävistä ja toimivallasta 2 momentissa tarkoitettuna toimivaltaisena organisaationa ja hallintoviranomaisena säädetään liikenne- ja viestintäministeriön aseuksella.

17 §

Tien suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakuntakaava ja yleiskaava on otettava huomioon siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta sitä puoltaa. Tiesuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan maantie suunnitella, jos tien luonne huomioon ottaen tien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan ilman kaavaakin riittävästi selvittää yhteistyössä kunnan ja maakunnan liiton kanssa.

27 §

Vuorovaikutus

Tienpitoviranomaisen on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Tienpitoviranomaisen on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Jos tienpitoviranomainen on muu kuin

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, myös keskukselta on pyydettävä lausunto.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneeksi, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikennevirasto voi pidentää määräaikaan enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä liikenne- ja viestintäministeriön lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

41 §

Maantien sulkeminen puomilla

Maantiellä ei saa pitää muuta puomia kuin sellaista, joka on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi tai tienpitoa varten taikka tulli- tai rajavalvonnan takia. Puomi on tehtävä tienpidon ja liikenneturvallisuuden vaatimuksia vastaavaksi ja puomin pitäjän on kustannuksellaan pidettävä puomi kunnossa.

52 §

Tienvarsimainonta ja ilmoittelu

Mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista tienpitoviranomaisen on pyydettävä kunnan lausunto, ellei lausunnon pyytäminen ole ilmei-

sen tarpeetonta. Jos tienpitoviranomainen on muu kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, myös keskukselta on pyydettävä lausunto.

53 §

Maantietoimitus

Tietä varten tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan maantietoimituksessa ja lunastamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä *lunastuslaki*, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Maantietoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistömuodostamislaisissa (554/1995) kiinteistötoimituksesta säädetään.

59 §

Oikeuksien raukeaminen

Tiealueen siirtyessä tienpitäjän omistukseen raukeavat tiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset ja muut erityiset oikeudet.

99 §

Päätöksenteko

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy tiesuunnitelmat, jotka koskevat maantien lakkauttamista muulloin kuin maantien rakentamisen yhteydessä. Muut tiesuunnitelmat sekä yleissuunnitelmat hyväksyy Liikennevirasto. Jos kunta, maakunnan liitto tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Liikenneviraston kanssa, asia on siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Liikennevirasto voi erityisistä syistä muutenkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Aluehallintovirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Aluehallintovirasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. Aluehallintovirasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaisissa (1113/1990) säädetään.

104 §

Päätöksestä ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Liikenneviraston on lähetettävä ilmoitus yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

105 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueille tai viranomaisen toimialueelle.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai tiesuunnitelman hyväksymistä taikka tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomiois-
tuin toisin määrää.

---

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Säännökset maantien näkemäalueiden määrittelystä annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikennevirasto antaa maanteiden pitoa koskevat tekniset ohjeet sekä Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin

2004/54/EY täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat tekniset määräykset. Maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa maantietoimituksen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat, määräykset rajamerkeistä ja muista maastomerkeistä sekä maantietoimituksessa tehtävien mittausten tarkkuudesta.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä xx kuuta 20xx.

Tämän lain voimaan tullessa Tiehallinnossa vireillä olevat tienvarsimainonnan poikkeuslupahakemukset käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa olleiden säännösten mukaan.

Liikenne- ja viestintäministeriössä tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat yksityisen tien ja kadun muuttamista maantieksi koskevat tiesuunnitelmat käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

2.

Laki**ratalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 2 päivänä helmikuuta 2007 annetun ratalain (110/2007) 3 §:n 9 ja 10 kohta, 7 §:n otsikko ja 1 momentti, 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 3 ja 4 momentti, 17 §:n otsikko sekä 1 ja 6 momentti, 22 §:n 4 momentti, 26 §:n 1 momentti, 27 ja 28 § ja 30–33 §, 34 §:n 1 ja 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti, 47 §:n 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 74 ja 78 §, 79 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 80 ja 81 §, 82 §:n 1 momentti, 83 §:n 1 ja 2 momentti 87 §, 91 §:n 2 momentti, 92 §:n 2 momentti, 94 §:n 2 momentti ja 95 § sekä

lisätään 17 §:ään uusi 7 momentti sekä 96 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *rataverkolla* Liikenneviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Liikenneviraston hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä rataverkkoon;

7 §

Liikennevirasto, radanpitäjä ja radanpidon kustannukset

Liikennevirasto toimii radanpitoviranomaisena ja hallinnassaan olevan rataverkon radanpitäjänä. Valtio vastaa omistamansa rata-

verkon radanpidon kustannuksista. Muu taho voi osallistua valtion omistaman rataverkon radanpidon kustannuksiin Liikenneviraston kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos osallistumiseen on erityinen syy.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Suunnitelmia tehtäessä radanpitäjä toimii yhteistyössä maakunnan liittojen, kuntien, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä muuhun alueidenkäytön suunnitteluun.

10 §

Rautatiealueen suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan olemassa olevan rautatien rakentamista koskeva yleissuunnitelma ja rata-suunnitelma laatia, jos hankkeen luonne huomioon ottaen suunnitelman suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan riittävästi selvittää yhteistyössä liikenneviranomaisten, kunnan, maakunnan liiton sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sitä puoltavat. Ratasuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

17 §

Tasoristeysten perustaminen ja rautatien ylittäminen

Uuden pysyvän tasoristeyksen saa rakentaa vain muun rataverkon kuin runkoverkon vähäliikenteiselle osalle. Runkoverkolla olevan tasoristeyksen paikkaa voidaan siirtää, jos siirrolla voidaan merkittävästi parantaa tasoristeyksen turvallisuutta taikka muusta erityisestä syystä. Tasoristeyksen rakentamiseen tai siirtämiseen on oltava radanpitäjän lupa.

Radanpitäjä voi myöntää luvan ylittää rautatie moottorikelkalla lumipeitteen aikana tasoristeyksessä, joka sijaitsee muulta moottorikäyttöiseltä liikenteeltä kuin moottorikelkkojen liikenteeltä suljetulla metsätiellä. Lupa voidaan myöntää runkoverkon ulkopuoliselle vähäliikenteiselle rataosalle korkeintaan viiden vuoden määräajaksi ja vain, jos lupaehtoin voidaan varmistaa, että moottorikelkan käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, haittaa radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta.

Poliisi, tullilaitos ja rajavartiolaitos voivat maastossa tapahtuvien valvontatehtävien vuoksi saada radanpitäjältä määräajaksi luvan ylittää rautatietasoristeys moottorikelkalla ja muulla maastoajoneuvolla myös muualla kuin edellä 6 momentissa tarkoitettulla rataosalla luvassa tarkemmin määritellyin ehdoin.

22 §

Vuorovaikutus

Radanpitäjän on pyydettävä yleis- ja rata-suunnitelmasta lausunto niiltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Radanpitäjän tulee pyytää muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

26 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Ratasuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikennevirasto voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella. Voimassaoloaikaa voidaan jatkaa vain, jos 10 ja 12 §:n edellytykset täyttyvät. Ratasuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 9 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

27 §

Seuranta

Liikenneviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten ratahankkeen arvioidut ja muut vaikutukset toteutuvat ja käytettävä hyväksi seurannan tuloksia tulevien hankkeiden vai-

kutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

28 §

Suunnitelmien hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat, jotka koskevat rautatien lakkauttamista muulloin kuin rautatien rakentamisen yhteydessä. Muut ratasuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy Liikennevirasto. Jos kunta, maakunnan liitto tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Liikenneviraston kanssa, on asia siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Liikennevirasto voi erityisistä syistä muutoinkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

30 §

Rataosuuden rajoitettu kunnossapito

Liikennevirasto voi erityisestä syystä päättää, että jotakin rataosuutta ei pidetä 29 §:ssä tarkoitettussa kunnossa.

31 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Liikennevirasto voi määrääjäksi kieltää liikenteen radalla tai sen osalla taikka rajoittaa sitä, jos rata on sellaisessa kunnossa, ettei radalla voida turvallisesti liikennöidä tai jos rautatieliikenne saattaa vaurioittaa rataa, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta syystä on rakenteeltaan heikentynyt.

32 §

Tilapäinen kulkutie

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne radalla estyy, Liikennevirastolla on oikeus järjes-

tää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

33 §

Kiireellinen ratatyö

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta rautatie on vaarassa vaurioitua ja tämän vuoksi liikenne radalla estyisi, on Liikennevirastolla oikeus rakentaa toisen maalle tilapäinen rakennelma, laite, oja, rumpu tai pengser. Ennen rakentamista on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on mahdollista.

Jos 1 momentissa mainittu rakennelma, laite tai pengser jää pysyvästi toisen maalle, Liikenneviraston on käynnistettävä viivytyksetä ratasuunnitelman laatiminen, jollei se ole 14 §:n 2 momentin perusteella tarpeetonta.

34 §

Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien tekeminen, muuttaminen ja hoito

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen tekemään tasoristeykseen liittyvän tienosan ja pitämään sen kunnossa Liikenneviraston ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei siitä ole vaaraa liikenteelle tai junaturvallisuudelle eikä häitää radan kunnossapidolle.

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen poistamaan tai vähentämään tasoristeyksen merkittävästi lisääntyneestä tai muuttuneesta käytöstä liikenteelle aiheutuvan vaaran tai radanpidolle aiheutuvan haitan muuttamalla tietä tai tekemällä risteysjärjestelyjä Liikenteen turvallisuusviraston määräyksissä edellytetyllä tavalla. Jos tienpitäjä tai kiinteistön omistaja laiminlyö velvollisuutensa, Liikennevirasto voi suorittaa tai teettää tässä momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden tienpitäjän tai kiinteistön omistajan kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

35 §

Ratatoimien vaikutus tasoristeyksiin

 Jos rautatien rakentamisen yhteydessä tasoristeyksen olosuhteet heikkenevät vaarantaen liikenneturvallisuuden tai muuttuvat Liikenteen turvallisuusviraston määräysten vastaisiksi olennaisilta osiltaan, radanpitäjä on velvollinen korjaamaan tasoristeykseen liittyvän tien Liikenteen turvallisuusviraston määräysten mukaiseksi tai entistä vastaavaksi taikka poistamaan tasoristeyksen.

43 §

Ratatoimitus

Radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan sekä tasoristeyksiin liittyvät oikeudet muutetaan ratatoimituksessa. Lunastamisessa ja tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä *lunastuslaki*, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Ratatoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistömuodostamislaisissa (554/1995) säädetään kiinteistötoimituksesta.

47 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde ratasuunnitelman tai 14 §:n 2 momentissa tarkoitettun kirjallisen suostumuksen perusteella tarvittaessa Liikenneviraston osoituksen mukaan. Ratasuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy.

49 §

Oikeuksien raukeaminen

Rautatiealueen siirtyessä radanpitäjän omistukseen raukeavat lunastettavaan rautatiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset, käyttöoikeudet ja muut erityiset oikeudet.

74 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen Liikennevirastolta. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) mukaiset liikelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisin, jos tähän on erityisiä syitä.

78 §

Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa

Jos rautatietä rakennettaessa rautatie on siirretty uuteen paikkaan eikä ratasuunnitelmassa ole määrätty, että rata jää entisellä paikallaan edelleen rautatieksi, se lakkautetaan siltä osin rautatienä Liikenneviraston hyväksymän ratasuunnitelman perusteella. Tämän estämättä radanpitäjä saa käyttää entistä rautatiealuetta muihin radanpidon tarpeisiin, jos ratasuunnitelmassa niin määrätään.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Liikenneviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

 Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Liikenneviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion

varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitetussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tekemistä kuulla tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakunnan liittoja ja kuntia.

80 §

Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä

Liikennevirasto luovuttaa 78 tai 79 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella rautatiealueen, jollei alueen säilyminen viraston hallinnassa ole perusteltua. Alueiden luovutuksessa menetellään siten kuin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään.

Liikennevirasto voi ratasuunnitelmassa päättää luopua rautatiealueesta korvauksetta, jos rautatie on lakkautettu ja alueella on vähäinen arvo tai merkitys. Rautatiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin radan raiteen tai raiteiden muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Rajaa saadaan entisellä rautatiealueella rajankäynnissä oikoa ja suorittaa muita kiinteistöjaotuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen. Rautatiealue siirtyy kuitenkin kunnan omistukseen asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laatia asemakaavan.

Kun rautatie on lakkautettu eikä rautatiealuetta ole määrätty käytettäväksi muihin radanpidon tarpeisiin taikka kun Liikennevirasto lakkauttaa rautatiealueen käyttämisen muihin tarpeisiin, lakkaa siihen kohdistunut 48 §:n 1 momentin mukainen käyttöoikeus.

Ratasuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien alue lakkaa olemasta rautatie.

81 §

Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet

Ratasuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta tiealueeksi, museorautatieksi tai muuhun tarkoitukseen ja kuuluuko alueeseen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Jos näin on, alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö mainittuun tarkoitukseen vaikeudu. Jos edellä tarkoitettua käyttöä ei ole, ratasuunnitelmassa on tarvittaessa osoitettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen rautatiealueen palauttamiseksi ennalleen. Liikennevirasto poistaa rautatiealueelle radanpitoa varten rakennetut tai sijoitetut rakenteet ja laitteet ja tekee mahdolliset ennallistamistoimenpiteet kahden vuoden kuluessa rautatien lakkauttamista koskevan päätöksen voimaantulosta, jollei luovutuksensaajan kanssa sovita toisin.

82 §

Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt

Radanpitäjän on haettava viipymättä rata-toimituksen pitämistä, kun rautatie on lakkautettu ja Liikennevirasto on päättänyt luopua rautatiealueesta.

83 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Liikennevirasto lakkauttaa liitännäisalueen, jos sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Liitännäisalueen lakkauttamista koskevasta menettelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä ratasuunnitelmasta säädetään. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut käyttöoikeus.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekulle hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, hyödynsaaja on velvollinen korvaamaan Liikennevirastolle saamansa hyö-

dyn. Jollei korvauksesta sovita, asia on ratkaistava ratatoimituksessa.

---

87 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Aluehallintovirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Aluehallintovirasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. Aluehallintovirasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja keskeyttämisuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos kiireellinen toimenpide on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi taikka jos kysymys on rautatiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, Liikenteen turvallisuusvirastolla ja Liikennevirastolla on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos joku estää Liikenteen turvallisuusvirastoa tai Liikennevirastoa toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyötä, poliisin on annettava Liikenteen turvallisuusviraston tai Liikenneviraston pyynnöstä virka-apua.

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehoille ja viranomaisille

---

Radanpitäjän on lähetettävä yleis- ja rata-suunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

---

94 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Päätöksessä, jonka Liikennevirasto antaa 41 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

95 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kiello tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, on Liikenneviraston tiedotettava asiasta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta.

96 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

maantielain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä kesäkuuta 2005 annetun maantielain (503/2005) 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 11 §, 17 §:n 2 ja 3 momentti, 27 §:n 4 momentti, 31 §:n 1 ja 3 momentti, 41 §, 52 §:n 3 momentti, 53 §:n 1 momentti, 59 §:n 1 momentti, 99 §, 101 §:n 1 momentti, 104 §:n 2 momentti, 105 §:n 2 momentti, 107 §:n 1 momentti ja 109 §:n 2 ja 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Maantiet ja niiden luokittelu

Maantiet ja niiden luokittelu

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä maantiet ovat valtateitä ja kantateitä sekä miltä osin ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä. Tiehallinto määrää, mitkä maantiet ovat seututeitä ja yhdysteitä.

Liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä maantiet ovat valtateitä ja mitkä kantateitä sekä miltä osin ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä. *Liikennevirasto* määrää, mitkä maantiet ovat seututeitä ja mitkä yhdysteitä.

6 §

6 §

Maantielautat

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Merenkulkulaitoksen hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan *Liikenteen turvallisuusviraston* hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta

vapaasti ohjailtava lautta (*lautta-alus*).

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lautta-alusten osalta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä merilaissa (674/1994) ja sen nojalla kauppa-aluksista säädetään ja määrätään. Lossin kuljettajalla tulee olla riittävä terveys sekä riittävät tiedot ja taidot lossin kuljettamiseksi ja koneiston hoitamiseksi samoin kuin riittävät tiedot vesiliikenteen säännöistä. Merenkulkulaitos antaa tarkempia määräyksiä lossin kuljettajan pätevyydestä ja tältä vaadittavasta todistuksesta. Merenkulkulaitos määrää lossien katsastuksesta ja tienpitoviranomainen lossin miehityksestä.

(*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lautta-alus*).

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lautta-alusten osalta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä merilaissa (674/1994) ja sen nojalla säädetään ja määrätään kauppa-aluksista. Lossin kuljettajalla tulee olla riittävä terveys sekä riittävät tiedot ja taidot lossin kuljettamiseksi ja koneiston hoitamiseksi samoin kuin riittävät tiedot vesiliikenteen säännöistä. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkempia määräyksiä lossin kuljettajan pätevyydestä ja tältä vaadittavasta todistuksesta. *Liikenteen turvallisuusvirasto* määrää lossien katsastuksesta ja tienpitoviranomainen lossin miehityksestä.

11 §

Tienpitoviranomainen

Tienpitoviranomaisena toimii Tiehallinto, joka huolehtii tienpitäjälle kuuluvista tehtävistä ja käyttää puhevaltaa tienpitoa koskevissa asioissa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää jokin muu valtion viranomainen tienpitoviranomaiseksi, jos sitä tienpidon kannalta on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

17 §

Tien suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

11 §

Tienpitoviranomainen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää jokin muu valtion viranomainen kuin *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* tienpitoviranomaiseksi, jos sitä tienpidon kannalta on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Liikennevirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY (tieturvallisuusdirektiivi) 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio ja Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2004/54/EY) 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

Liikenneviraston tehtävistä ja toimivallasta 2 momentissa tarkoitettuna toimivaltaisena organisaationa ja hallintoviranomaisena säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

17 §

Tien suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

sekä maakuntakaava ja yleiskaava on otettava huomioon siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta ja alueellinen ympäristökeskus sitä puoltavat. Tiesuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan maantie suunnitella, jos tien luonne huomioon ottaen tien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan ilman kaavaakin riittävästi selvittää yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja alueellisen ympäristökeskuksen kanssa.

sekä maakuntakaava ja yleiskaava on otettava huomioon siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta sitä puoltaa. Tiesuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan maantie suunnitella, jos tien luonne huomioon ottaen tien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan ilman kaavaakin riittävästi selvittää yhteistyössä kunnan ja maakunnan liiton kanssa.

27 §

Vuorovaikutus

Tienpitoviranomaisen on pyydettävä yleis- ja tiesuunnitelmasta lausunto niiltä alueellisilta ympäristökeskuksilta, maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Tienpitoviranomaisen tulee pyytää muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on hyväksytty. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä

27 §

Vuorovaikutus

Tienpitoviranomaisen on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Tienpitoviranomaisen on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Jos tienpitoviranomainen on muu kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, myös keskukselta on pyydettävä lausunto.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneeksi, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä

raukeaa, jos tietyötä ei ole aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päätyemisestä, jona tiesuunnitelma on hyväksytty. Tienpitoviranomainen voi pidentää määräaika enintään neljällä vuodella ja erityistä syistä liikenne- ja viestintäministeriö sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

raukeaa, jos tietyötä ei ole aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päätyemisestä, jona tiesuunnitelma on *saanut lainvoiman*. *Liikennevirasto* voi pidentää määräaika enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä liikenne- ja viestintäministeriö sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

41 §

Maantien sulkeminen puomilla

Maantiellä ei saa pitää muuta kuin sellaista puomia, joka on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi tai tienpitoa varten taikka tulli- tai rajavartiointiin takia. Puomi on tehtävä tienpidon ja liikenneturvallisuuden vaatimuksia vastaavaksi ja on asianmukaisesti rakennettava ja pidettävä kunnossa laitteen pitäjän toimesta ja kustannuksella. *Puomista maantien ja rautatien tasoristeyksen kohdalla säädetään valtioneuvoston asetuksella.*

52 §

Tienvarsimainonta ja ilmoittelu

Mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista on tienpitoviranomaisen pyydettävä *alueellisen ympäristökeskuksen* ja kunnan lausunto.

53 §

Maantietoimitus

Tietarkoituksiin tarvittavien alueiden ja oikeuksien lunastaminen suoritetaan maantietoimituksessa ja lunastamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oike-

41 §

Maantien sulkeminen puomilla

Maantiellä ei saa pitää muuta puomia kuin sellaista, joka on tarpeen liikenneturvallisuuden vuoksi tai tienpitoa varten taikka tulli- tai rajavalvonnan takia. Puomi on tehtävä tienpidon ja liikenneturvallisuuden vaatimuksia vastaavaksi ja *puomin pitäjän on kustannuksellaan pidettävä puomi kunnossa.*

52 §

Tienvarsimainonta ja ilmoittelu

Mainos ja ilmoitus on laadittava ja sijoitettava siten, että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Ennen mainoksen asettamista koskevan asian ratkaisemista tienpitoviranomaisen on pyydettävä kunnan lausunto, *ellei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta. Jos tienpitoviranomainen on muu kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, myös keskukselta on pyydettävä lausunto.*

53 §

Maantietoimitus

Tietä varten tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan maantietoimituksessa ja lunastamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta

uksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

annetussa laissa (603/1977), jäljempänä *lunastuslaki*, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. *Maantietoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) kiinteistötoimituksesta säädetään.*

59 §

Oikeuksien raukeaminen

Tiealueen siirtyessä tienpitäjän omistukseen *taikka tienpitäjän saatua tieoikeuden raukeavat tie- ja liitännäisalueeseen* kohdistuvat kiinnitykset ja muut erityiset oikeudet

59 §

Oikeuksien raukeaminen

Tiealueen siirtyessä tienpitäjän omistukseen raukeavat *tiealueeseen* kohdistuvat kiinnitykset ja muut erityiset oikeudet.

99 §

Päätöksenteko

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy tiesuunnitelmat, jotka koskevat *yksityisen tien tai kadun muuttamista maantiekse taikka maantien lakkauttamista*. Muut tiesuunnitelmat sekä yleissuunnitelmat hyväksyy Tiehallinto. Jos kunta, maakunnan liitto tai alueellinen ympäristökeskus on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Tiehallinnon kanssa, on asia siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Tiehallinto voi erityistä syistä muutenkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

99 §

Päätöksenteko

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy tiesuunnitelmat, jotka koskevat maantien lakkauttamista *muulloin kuin maantien rakentamisen yhteydessä*. Muut tiesuunnitelmat sekä yleissuunnitelmat hyväksyy *Liikennevirasto*. Jos kunta, maakunnan liitto tai *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä *Liikenneviraston* kanssa, asia on siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. *Liikennevirasto* voi erityisistä syistä muutenkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

101 §

Hallinnolliset pakkotoimet

Lääninhallitus voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Lääninhallitus voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa. Lääninhallitus voi tehostaa

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Aluehallintovirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. *Aluehallintovirasto* voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään velvollisuutensa. *Aluehallintovirasto* voi te

päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

hostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

104 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tekneille ja viranomaisille

Tienpitoviranomaisen tulee lähettää yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, alueelliselle ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen tulee tarvittaessa liittää jäljennös suunnitelmasta.

104 §

Päätöksestä ilmoittaminen muistutuksen tekneille ja viranomaisille

Liikenneviraston on lähetettävä ilmoitus yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöksestä kunnalle, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle* ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

105 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, alueellisella ympäristökeskuksella sekä maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

105 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella* sekä maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai tiesuunnitelman hyväksymistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimissa toisin määrää.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Yleis- tai tiesuunnitelman hyväksymistä *taikka tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen voimassaoloajan pidentämistä* koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimissa toisin määrää.

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa ohjeet maanteiden näkemäalueista.

Tiehallinto antaa maanteiden pitoa koskevat tekniset ohjeet sekä Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat tekniset määräykset. Maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa maantietoimituksen suorittamisen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat, määräykset rajamerkeistä ja muista maastomerkeistä sekä maantietoimituksessa suoritettavien mittausten tarkkuudesta.

109 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Säännökset maantien näkemäalueiden määrittelystä annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Liikennevirasto antaa maanteiden pitoa koskevat tekniset ohjeet sekä Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat tekniset määräykset. Maanmittauslaitoksen keskushallinto antaa maantietoimituksen ohjaamiseksi tarpeelliset asiakirjojen kaavat, määräykset rajamerkeistä ja muista maastomerkeistä sekä maantietoimituksessa tehtävien mittausten tarkkuudesta.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä xx kuuta 20xx.

Tämän lain voimaan tullessa Tiehallinnossa vireillä olevat tienvarsimainonnan poikkeuslupahakemukset käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa olleiden säännösten mukaan.

Liikenne- ja viestintäministeriössä tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat yksityisen tien ja kadun muuttamista maantiekiksi koskevat tiesuunnitelmat käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

2.

Laki**ratalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 2 päivänä helmikuuta 2007 annetun ratalain (110/2007) 3 §:n 9 ja 10 kohta, 7 §:n otsikko ja 1 momentti, 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 3 ja 4 momentti, 17 §:n otsikko sekä 1 ja 6 momentti, 22 §:n 4 momentti, 26 §:n 1 momentti, 27 ja 28 § ja 30–33 §, 34 §:n 1 ja 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti, 47 §:n 1 momentti, 49 §:n 1 momentti, 74 ja 78 §, 79 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 80 ja 81 §, 82 §:n 1 momentti, 83 §:n 1 ja 2 momentti 87 §, 91 §:n 2 momentti, 92 §:n 2 momentti, 94 §:n 2 momentti ja 95 § sekä

lisätään 17 §:ään uusi 7 momentti sekä 96 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *rataverkolla* Ratahallintokeskuksen hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä;

9) *rataverkolla* Liikenneviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Ratahallintokeskuksen hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä rataverkkoon;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Liikenneviraston hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä rataverkkoon;

7 §

7 §

Ratahallintokeskus, radanpitäjä ja radanpidon kustannukset

Liikennevirasto, radanpitäjä ja radanpidon kustannukset

Ratahallintokeskus toimii radanpitoviranomaisena ja hallinnassaan olevan rataverkon radanpitäjänä. Valtio vastaa valtion omistaman rataverkon radanpidon kustannuksista.

Liikennevirasto toimii radanpitoviranomaisena ja hallinnassaan olevan rataverkon radanpitäjänä. Valtio vastaa omistamansa rataverkon radanpidon kustannuksista. Muu taho

Muu taho voi osallistua valtion omistaman rataverkon radanpidon kustannuksiin Ratahallintokeskuksen kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos osallistumiseen on erityinen syy.

voi osallistua valtion omistaman rataverkon radanpidon kustannuksiin *Liikenneviraston* kanssa tehtävän sopimuksen nojalla, jos osallistumiseen on erityinen syy.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Suunnitelmia tehtäessä radanpitäjä toimii yhteistyössä maakunnan liittojen, kuntien ja alueellisten ympäristökeskusten sekä muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä muuhun alueidenkäytön suunnitteluun.

Suunnitelmia tehtäessä radanpitäjä toimii yhteistyössä maakunnan liittojen, kuntien, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten* sekä muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä muuhun alueidenkäytön suunnitteluun.

10 §

Rautatiealueen suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan olemassa olevan rautatien rakentamista koskeva yleissuunnitelma ja rata-suunnitelma laatia, jos hankkeen luonne huomioon ottaen suunnitelman suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan riittävästi selvittää yhteistyössä liikenneviranomaisten, kunnan, maakunnan liiton ja alueellisen ympäristökeskuksen kanssa.

Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta ja alueellinen ympäristökeskus sitä puoltavat. Ratasuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Suunnitelmia tehtäessä radanpitäjä toimii yhteistyössä maakunnan liittojen, kuntien, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten* sekä muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä muuhun alueidenkäytön suunnitteluun.

10 §

Rautatiealueen suunnittelu ja alueiden käytön suunnittelu

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan olemassa olevan rautatien rakentamista koskeva yleissuunnitelma ja rata-suunnitelma laatia, jos hankkeen luonne huomioon ottaen suunnitelman suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan riittävästi selvittää yhteistyössä liikenneviranomaisten, kunnan, maakunnan liiton *sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa*.

Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleissuunnitelma voidaan hyväksyä vastoin voimassa olevaa asemakaavaa, jos kunta *sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* sitä puoltavat. Ratasuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista kaavaa.

17 §

Tasoristeysten perustaminen

Uuden pysyvän tasoristeyksen saa rakentaa vain muun rataverkon kuin runkoverkon vähäliikenteiselle osalle. Tasoristeyksen rakentamiseen on oltava radanpitäjän lupa. Runkoverkolla olevan tasoristeyksen paikkaa voidaan tasoristeysten poistamisen yhteydessä siirtää.

Moottorikelkkareittiä tai muuta vastaavaa kulkuyhteyttä ei saa perustaa eikä maastoajoneuvoa kuljettaa rautatiealueella tai tasoristeyksessä ilman radanpitäjän lupaa. Lupa voidaan myöntää vain, jos maastoajoneuvon käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, häiritse radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta.

22 §

Vuorovaikutus

Radanpitäjän on pyydettävä yleis- ja rata-suunnitelmasta lausunto niiltä alueellisilta ympäristökeskuksilta, maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Radanpitäjän tulee pyytää muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

17 §

Tasoristeysten perustaminen ja rautatien ylittämisen

Uuden pysyvän tasoristeyksen saa rakentaa vain muun rataverkon kuin runkoverkon vähäliikenteiselle osalle. Runkoverkolla olevan tasoristeyksen paikkaa voidaan siirtää, jos siirrolla voidaan merkittävästi parantaa tasoristeyksen turvallisuutta taikka muusta erityisestä syystä. Tasoristeyksen rakentamiseen tai siirtämiseen on oltava radanpitäjän lupa.

Radanpitäjä voi myöntää luvan ylittää rautatie moottorikelkalla lumipeitteen aikana tasoristeyksessä, joka sijaitsee muulta moottorikäyttöiseltä liikenteeltä kuin moottorikelkkojen liikenteeltä suljetulla metsätiellä. Lupa voidaan myöntää runkoverkon ulkopuoliselle vähäliikenteiselle rataosalle korkeintaan viiden vuoden määräajaksi ja vain, jos lupaehdoin voidaan varmistaa, että moottorikelkan käyttö ei vahingoita rataa tai rautatiealueen rakenteiden toimivuutta, häiritse radanpitoa eikä vaaranna liikenneturvallisuutta.

Poliisi, tullilaitos ja rajavartiolaitos voivat maastossa tapahtuvien valvontatehtävien vuoksi saada radanpitäjältä määräajaksi luvan ylittää rautatietasoristeys moottorikelkalla ja muulla maastoajoneuvolla myös muualla kuin edellä 6 momentissa tarkoitettulla rataosalla luvassa tarkemmin määritellyin ehdoin.

22 §

Vuorovaikutus

Radanpitäjän on pyydettävä yleis- ja rata-suunnitelmasta lausunto niiltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakunnan liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Radanpitäjän tulee pyytää muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen.

26 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Ratasuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on lainvoimaisesti hyväksytty. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Ratahallintokeskus voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella. Voimassaoloaikaa voidaan jatkaa vain, jos 10 ja 12 §:n edellytykset täyttyvät. Ratasuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 9 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

---

26 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Ratasuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on *saanut lainvoiman*. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. *Liikennevirasto* voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella. Voimassaoloaikaa voidaan jatkaa vain, jos 10 ja 12 §:n edellytykset täyttyvät. Ratasuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 9 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

---

27 §

Seuranta

Ratahallintokeskuksen tulee järjestelmällisesti seurata, miten ratahankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia tulevien hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

27 §

Seuranta

Liikenneviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten ratahankkeen arvioidut ja muut vaikutukset *toteutuvat ja käytettävä* hyväksi seurannan tuloksia tulevien hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

28 §

Suunnitelmien hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat. Muut ratasuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy Ratahallintokeskus. Jos kunta, maakunnan liitto tai alueellinen ympäristökeskus on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä Ratahallintokeskuksen kanssa, on asia siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. Ratahallintokeskus voi erityisistä syistä muutoinkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

28 §

Suunnitelmien hyväksyminen

Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy rautatien lakkauttamista koskevat ratasuunnitelmat, *jotka koskevat rautatien lakkauttamista muulloin kuin rautatien rakentamisen yhteydessä*. Muut ratasuunnitelmat ja yleissuunnitelmat hyväksyy *Liikennevirasto*. Jos kunta, maakunnan liitto tai *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* on suunnitelman olennaisista kohdista eri mieltä *Liikenneviraston* kanssa, on asia siirrettävä liikenne- ja viestintäministeriön ratkaistavaksi. *Liikennevirasto* voi erityisistä syistä muutoinkin siirtää suunnitelman liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi.

30 §

Rataosuuden rajoitettu kunnossapito

Ratahallintokeskus voi erityisestä syystä päättää, että jotakin rataosuutta ei pidetä 29 §:ssä tarkoitetussa kunnossa.

30 §

Rataosuuden rajoitettu kunnossapito

Liikennevirasto voi erityisestä syystä päättää, että jotakin rataosuutta ei pidetä 29 §:ssä tarkoitetussa kunnossa.

31 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Ratahallintokeskus voi määräajaksi kieltää liikenteen radalla tai sen osalla taikka rajoittaa sitä, jos rata on sellaisessa kunnossa, ettei radalla voida turvallisesti liikennöidä tai jos rautatieliikenne saattaa vaurioittaa rataa, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta syystä on rakenteeltaan heikentynyt.

31 §

Liikenteen tilapäinen kieltäminen tai rajoittaminen

Liikennevirasto voi määräajaksi kieltää liikenteen radalla tai sen osalla taikka rajoittaa sitä, jos rata on sellaisessa kunnossa, ettei radalla voida turvallisesti liikennöidä tai jos rautatieliikenne saattaa vaurioittaa rataa, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta syystä on rakenteeltaan heikentynyt.

32 §

Tilapäinen kulkutie

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne radalla estyy, Ratahallintokeskuksella on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle, mikäli mahdollista, varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

32 §

Tilapäinen kulkutie

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta liikenne radalla estyy, *Liikennevirastolla* on oikeus järjestää toisen maalle tilapäinen kulkutie esteen poistamisen ajaksi. Ennen kulkutien järjestämistä on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi, *jos se on* mahdollista.

33 §

Kiireellinen ratatyö

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta rautatie on vaarassa vaurioitua ja tämän vuoksi liikenne radalla estyisi, on Ratahallintokeskuksella oikeus rakentaa toisen maalle tilapäinen rakennelma, laite, oja, rumpu tai pengeri. Ennen rakentamista on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle, jos mahdollista, va-

33 §

Kiireellinen ratatyö

Jos radan sortumisen vuoksi tai muusta yllättävästä syystä taikka poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden johdosta rautatie on vaarassa vaurioitua ja tämän vuoksi liikenne radalla estyisi, on *Liikennevirastolla* oikeus rakentaa toisen maalle tilapäinen rakennelma, laite, oja, rumpu tai pengeri. Ennen rakentamista on asianomaiselle kiinteistön omistajalle tai haltijalle varattava tilaisuus tulla kuul-

rattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos 1 momentissa mainittu rakennelma, laite tai pengeri jää pysyvästi toisen maalle, tulee Ratahallintokeskuksen käynnistää viivytyksettä ratasuunnitelman laatiminen, jollei se ole 14 §:n 2 momentin perusteella tarpeeton.

34 §

Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien tekeminen, muuttaminen ja hoito

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen tekemään tasoristeykseen liittyvän tienosan ja pitämään sen kunnossa Ratahallintokeskuksen ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei siitä ole vaaraa liikenteelle tai junaturvallisuudelle eikä haittaa radan kunnossapidolle.

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen poistamaan tai vähentämään tasoristeyksen merkittävästi lisääntyneestä tai muuttuneesta käytöstä liikenteelle aiheutuvan vaaran tai radanpidolle aiheutuvan haitan muuttamalla tietä tai tekemällä risteysjärjestelyjä Rautatieviraston määräyksissä edellytetyllä tavalla. Jos tienpitäjä tai kiinteistön omistaja laiminlyö velvollisuutensa, Ratahallintokeskus voi suorittaa tai teettää tässä momentissa tarkoitetut toimenpiteet tienpitäjän tai kiinteistön omistajan kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

35 §

Ratatöiden vaikutus tasoristeyksiin

Jos rautatien rakentamisen yhteydessä tasoristeyksen olosuhteet heikkenevät vaarantaen liikenneturvallisuuden tai muuttuvat Rautatieviraston määräysten vastaisiksi olennaisilta osiltaan, radanpitäjä on velvollinen korjaamaan tasoristeykseen liittyvän tien Rautatieviraston määräysten mukaiseksi tai entistä vastaavaksi taikka poistamaan tasoristeyksen.

luksi, jos se on mahdollista.

Jos 1 momentissa mainittu rakennelma, laite tai pengeri jää pysyvästi toisen maalle, *Liikenneviraston on käynnistettävä* viivytyksettä ratasuunnitelman laatiminen, jollei se ole 14 §:n 2 momentin perusteella tarpeeton.

34 §

Tasoristeyksen ja sinne johtavan tien tekeminen, muuttaminen ja hoito

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen tekemään tasoristeykseen liittyvän tienosan ja pitämään sen kunnossa *Liikenneviraston* ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei siitä ole vaaraa liikenteelle tai junaturvallisuudelle eikä haittaa radan kunnossapidolle.

Tienpitäjä tai kiinteistön omistaja on velvollinen poistamaan tai vähentämään tasoristeyksen merkittävästi lisääntyneestä tai muuttuneesta käytöstä liikenteelle aiheutuvan vaaran tai radanpidolle aiheutuvan haitan muuttamalla tietä tai tekemällä risteysjärjestelyjä *Liikenteen turvallisuusviraston* määräyksissä edellytetyllä tavalla. Jos tienpitäjä tai kiinteistön omistaja laiminlyö velvollisuutensa, *Liikennevirasto* voi suorittaa tai teettää tässä momentissa tarkoitetut toimenpiteet tienpitäjän tai kiinteistön omistajan kustannuksella siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

35 §

Ratatöiden vaikutus tasoristeyksiin

Jos rautatien rakentamisen yhteydessä tasoristeyksen olosuhteet heikkenevät vaarantaen liikenneturvallisuuden tai muuttuvat *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten vastaisiksi olennaisilta osiltaan, radanpitäjä on velvollinen korjaamaan tasoristeykseen liittyvän tien *Liikenteen turvallisuusviraston* määräysten mukaiseksi tai entistä vastaavaksi taikka

poistamaan tasoristeyksen.

43 §

Ratatoimitus

Radanpidon tarpeisiin tarvittavien alueiden ja oikeuksien lunastaminen sekä tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttaminen suoritetaan ratatoimituksessa. Lunastamisessa ja tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä lunastuslaki, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

43 §

Ratatoimitus

Radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet *lunastetaan* sekä tasoristeyksiin *liittyvät oikeudet muutetaan* ratatoimituksessa. Lunastamisessa ja tasoristeyksiin liittyvien oikeuksien muuttamisessa noudatetaan, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977), jäljempänä *lunastuslaki*, säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. *Ratatoimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta ja toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa (554/1995) säädetään kiinteistötoimituksesta.*

47 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde ratasuunnitelman tai 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella tarvittaessa Ratahallintokeskuksen osoituksen mukaan. Ratasuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy.

47 §

Lunastuksen kohteen vahvistaminen ja omistusoikeuden syntyminen rautatiealueeseen

Lunastuspäätöksessä vahvistetaan lunastuksen kohde ratasuunnitelman tai 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen suostumuksen perusteella tarvittaessa *Liikenneviraston* osoituksen mukaan. Ratasuunnitelmasta voidaan vähäisessä määrin poiketa, jos siihen on erityinen syy.

49 §

Oikeuksien raukeaminen

Rautatiealueen siirtyessä radanpitäjän omistukseen *taikka radanpitäjän saatua käyttöoikeuden* raukeavat lunastettavaan rautatiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset, käyttöoikeudet ja muut erityiset oikeudet.

49 §

Oikeuksien raukeaminen

Rautatiealueen siirtyessä radanpitäjän omistukseen raukeavat lunastettavaan rautatiealueeseen kohdistuvat kiinnitykset, käyttöoikeudet ja muut erityiset oikeudet.

74 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen Ratahallintokeskukselta. *Ratahallintokeskukselta* korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) mukaiset liikelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisin, jos tähän on erityisiä syitä.

78 §

Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa

Jos rautatietä rakennettaessa rautatie on siirretty uuteen paikkaan eikä ratasuunnitelmassa ole määrätty, että rata jää entisellä paikallaan edelleen rautatieksi, se lakkautetaan siltä osin rautatienä Ratahallintokeskuksen hyväksymän ratasuunnitelman perusteella. Tämän estämättä radanpitäjä saa käyttää entistä rautatiealuetta muihin radanpidon tarpeisiin, jos ratasuunnitelmassa niin määrätään.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Ratahallintokeskuksen valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Ratahallintokeskuksen valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitettussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

74 §

Korvauksettomat luovutukset

Valtiolla ei ole oikeutta tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen *Liikennevirastolta*. Korvaukseen oikeutettuja ovat kuitenkin valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) mukaiset liikelaitokset. Valtioneuvosto voi päättää valtion korvausoikeudesta toisin, jos tähän on erityisiä syitä.

78 §

Rautatien lakkauttaminen rautatietä rakennettaessa

Jos rautatietä rakennettaessa rautatie on siirretty uuteen paikkaan eikä ratasuunnitelmassa ole määrätty, että rata jää entisellä paikallaan edelleen rautatieksi, se lakkautetaan siltä osin rautatienä *Liikenneviraston* hyväksymän ratasuunnitelman perusteella. Tämän estämättä radanpitäjä saa käyttää entistä rautatiealuetta muihin radanpidon tarpeisiin, jos ratasuunnitelmassa niin määrätään.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien *Liikenneviraston* valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien *Liikenneviraston* valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitettussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenneministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tekemistä kuulla tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakunnan liittoja ja kuntia.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tekemistä kuulla tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakunnan liittoja ja kuntia.

80 §

Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä

Ratahallintokeskus luovuttaa 78 tai 79 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella rautatiealueen, jollei alueen säilyminen Ratahallintokeskuksen hallinnassa ole perusteltua. Alueiden luovutuksessa menetellään siten kuin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään.

Ratahallintokeskus voi ratasuunnitelmassa päättää luopua rautatiealueesta korvauksetta, jos rautatie on lakkautettu ja alueella on vähäinen arvo tai merkitys. Rautatiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin radan raiteen tai raiteiden muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Rajaa saadaan entisellä rautatiealueella rajankäynnissä oikoa ja suorittaa muita kiinteistöjaotuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen. Rautatiealue siirtyy kuitenkin kunnan omistukseen asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laatia asemakaavan.

Kun rautatie on lakkautettu eikä rautatiealuetta ole määrätty käytettäväksi muihin radanpidon tarpeisiin taikka kun Ratahallintokeskus lakkauttaa rautatiealueen käyttämisen muihin tarpeisiin, lakkaa siihen kohdistunut 48 §:n 1 momentin mukainen käyttöoikeus.

Ratasuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien alue lakkaa olemasta rautatie.

81 §

Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet

Ratasuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta tiealueeksi, museorautatieksi tai muuhun tarkoitukseen ja kuuluuko aluee-

80 §

Rautatiealueen luovuttaminen rautatien lakkauttamisen yhteydessä

Liikennevirasto luovuttaa 78 tai 79 §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella rautatiealueen, jollei alueen säilyminen *viraston* hallinnassa ole perusteltua. Alueiden luovutuksessa menetellään siten kuin oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetussa laissa (973/2002) säädetään.

Liikennevirasto voi ratasuunnitelmassa päättää luopua rautatiealueesta korvauksetta, jos rautatie on lakkautettu ja alueella on vähäinen arvo tai merkitys. Rautatiealue siirtyy siihen rajoittuviin kiinteistöihin radan raiteen tai raiteiden muodostaman alueen keskilinjaa myöten. Rajaa saadaan entisellä rautatiealueella rajankäynnissä oikoa ja suorittaa muita kiinteistöjaotuksen kannalta tarkoituksenmukaisia rajansovituksia siten, että pinta-alaltaan ja arvoltaan vähäisiä alueita vaihtuu kiinteistöjen kesken tai, jollei sopivaa vastikemaata ole, siirtyy kiinteistöstä toiseen. Rautatiealue siirtyy kuitenkin kunnan omistukseen asemakaava-alueella ja alueella, jolle kunta on päättänyt laatia asemakaavan.

Kun rautatie on lakkautettu eikä rautatiealuetta ole määrätty käytettäväksi muihin radanpidon tarpeisiin taikka kun *Liikennevirasto* lakkauttaa rautatiealueen käyttämisen muihin tarpeisiin, lakkaa siihen kohdistunut 48 §:n 1 momentin mukainen käyttöoikeus.

Ratasuunnitelmassa on määrättävä, mistä lukien alue lakkaa olemasta rautatie

81 §

Lakkautetun ja luovutettavan rautatiealueen rakenteet ja laitteet

Ratasuunnitelmassa on osoitettava, tarvitaanko aluetta tiealueeksi, museorautatieksi tai muuhun tarkoitukseen ja kuuluuko aluee-

seen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Jos näin on, alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö mainittuun tarkoitukseen vaikeudu. Jos edellä tarkoitettua käyttöä ei ole, ratasuunnitelmassa on tarvittaessa osoitettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen rautatiealueen palauttamiseksi ennalleen. Ratahallintokeskus poistaa rautatiealueelle radanpitoa varten rakennetut tai sijoitetut rakenteet ja laitteet ja tekee mahdolliset ennallistamistoimenpiteet kahden vuoden kuluessa rautatien lakkauttamista koskevan päätöksen voimaantulosta, jollei luovutuksensaajan kanssa sovita toisin.

seen erityistä hoitoa vaativia rakenteita tai laitteita. Jos näin on, alue on jätettävä sellaiseksi, ettei sen käyttö mainittuun tarkoitukseen vaikeudu. Jos edellä tarkoitettua käyttöä ei ole, ratasuunnitelmassa on tarvittaessa osoitettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen entisen rautatiealueen palauttamiseksi ennalleen. *Liikennevirasto* poistaa rautatiealueelle radanpitoa varten rakennetut tai sijoitetut rakenteet ja laitteet ja tekee mahdolliset ennallistamistoimenpiteet kahden vuoden kuluessa rautatien lakkauttamista koskevan päätöksen voimaantulosta, jollei luovutuksensaajan kanssa sovita toisin.

82 §

Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt

Radanpitäjän on haettava viipymättä rata-toimituksen pitämistä, kun rautatie on lakkautettu ja Ratahallintokeskus on päättänyt luopua rautatiealueesta.

82 §

Lakkautettua rautatiealuetta koskevat menettelyt

Radanpitäjän on haettava viipymättä rata-toimituksen pitämistä, kun rautatie on lakkautettu ja *Liikennevirasto* on päättänyt luopua rautatiealueesta.

83 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Ratahallintokeskus lakkauttaa liitännäisalueen, jos sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Liitännäisalueen lakkauttamista koskevasta menettelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä ratasuunnitelmasta säädetään. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut käyttöoikeus.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekulle hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, hyödynsaaja on velvollinen korvaamaan Ratahallintokeskukselle saamansa hyödyn. Jollei korvauksesta sovita, asia on ratkaistava ratatoimituksessa.

83 §

Liitännäisalueen lakkauttaminen

Liikennevirasto lakkauttaa liitännäisalueen, jos sitä ei enää tarvita siihen tarkoitukseen, jota varten se on perustettu. Liitännäisalueen lakkauttamista koskevasta menettelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä ratasuunnitelmasta säädetään. Kun liitännäisalue lakkautetaan, lakkaa samalla siihen kohdistunut käyttöoikeus.

Jos liitännäisalueen lakkauttamisesta aiheutuu jollekulle hyötyä, jota ei ole pidettävä vähäisenä, hyödynsaaja on velvollinen korvaamaan *Liikennevirastolle* saamansa hyödyn. Jollei korvauksesta sovita, asia on ratkaistava ratatoimituksessa.

87 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Lääninhallitus voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Lääninhallitus voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa. Lääninhallitus voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos kiireellinen toimenpide on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi taikka jos kysymys on rautatiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, Rautatievirastolla tai Ratahallintokeskuksella on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos joku estää Ratahallintokeskusta toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyötä, poliisin on annettava Ratahallintokeskuksen pyynnöstä virka-apua.

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Radanpitäjän tulee lähettää yleis- ja rata-suunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, alueelliselle ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen tulee tarvittaessa liittää jäljennös suunnitelmasta.

87 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Aluehallintovirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. *Aluehallintovirasto* voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa. *Aluehallintovirasto* voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja keskeyttämisuuhkaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos kiireellinen toimenpide on tarpeen liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi taikka jos kysymys on rautatiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, *Liikenteen turvallisuusvirastolla* ja *Liikennevirastolla* on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos joku estää *Liikenteen turvallisuusvirastoa* tai *Liikennevirastoa* toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyötä, poliisin on annettava *Liikenteen turvallisuusviraston* tai *Liikenneviraston* pyynnöstä virka-apua.

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Radanpitäjän on lähetettävä yleis- ja rata-suunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle* ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, alueellisella ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

---

92 §

Muutoksenhaku

Kunnalla, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella* ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

---

94 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Päätöksessä, jonka Ratahallintokeskus antaa 41 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

94 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Päätöksessä, jonka *Liikennevirasto* antaa 41 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

95 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kieltö tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, tulee Ratahallintokeskuksen tiedottaa asiasta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta.

95 §

Kuuluttaminen

Milloin tämän lain nojalla on julkaistava kuulutus, määräys, kieltö tai muu asia yleisesti tiedoksi eikä tiedoksi antamisen tavasta ole erikseen säädetty, *on Liikenneviraston tiedotettava* asiasta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan asianomaisen kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta.

96 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

96 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Säännökset radan näkemäalueiden määrit-

40
Voimassa oleva laki

HE 189/2009 vp
Ehdotus

telystä annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

_____
*Tämä laki tulee voimaan xx päivänä xx
kuuta 20xx.*
_____